

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben évente 960
félvre 480, negyed
évre 240, havonta
80L Vidékre évente
1000, félvre 500,
negyedévre 250 lei,
havonta 90, egyes-
ezem ára 5 lei, va-
sárnaponként 6 lei
Ausztriában 40 Gr.
Párisban 10 fr. 12 L.

NAGYVÁRADAI NAPLÓ

Szerkesztőség, ki-
adóhivatal könyv-
tár: Printul Carol
(Szilágyi Dezső)-u.
6. sz. Telefon: 21.
Sürgőnycim: Napló
Oradea. Megjelenik
hétfé kivételével
naponta korán reg-
gel Hirdetések fel-
vétele díjszabás
szerint

KEDD, 1929 szeptember 24.

Felelős szerkesztő: FEHÉR DEZSŐ

XXXII. ÉVFOLYAM 216 SZÁM

AVILÁG

Szarvasy Imre magyar műegyetemi tanár a meteorológia terén korszakalkotó felfedezést tett. Eddig a barométer időjárásjelzése a csapadék helyét nem tudta pontosan meghatározni. Szarvasy tanár most a levegőben levő elektromos rezgések periodikus változásait felvevő készüléket konstruált, amely pontosan meghatározza a csapadéknak, illetve a viharoknak nemcsak nagyságát, hanem helyét is. A készülék 97 százalékos pontossággal jelzi a felállítás helyén, hogy nyolc óra elmúltával milyen lesz az időjárás.

Egy misszionárius jelentése szerint Sahzi és Kansu tartományokban a négy év óta tartó szárazság és a sorozatos katonai rekvirálások miatt éhínség ütött ki és a lakosság már formális emberevésre vete-medett. Az éhínség arányaira jellemző, hogy a 60.000 főnyi lakosság 30.000-re csökkent.

A detroi színházégetésnek eddig 20 halottja és ötven súlyos sebesültje van. Valószínű, hogy a romok alatt még számos áldozat van. A sebesültek közül többnek az állapota reménytelen.

Valersa partvidékén tegnap délután elsüllyedt egy hajó, amelyen egy banánültetvény munkásnői ünnepelték a mexikói szabadságünnepet. A hajó viharba került, szirt-hez ütdött és pillanatok alatt elsüllyedt. 30 munkásnő a tengerbe fulladt.

Két német turista, aki meg akarta mászni a Latemer-hegycsúcsot, szakadékba zuhant. A kötél, amellyel össze voltak kötve, beleakadt egy sziklába, a két turista elcsúszott és 24 órán át csüngtek a levegőben a mélység fölött. Hiába való volt a turista-vezető és más turisták fáradozása, a két német a mélységbe esett és összezuzott tagokkal holtan terült el. A holttesteket felhozták és Cavalesebe szállították.

A steeglitz kórházban tegnap megoperáltak egy 32 éves dán tanítót, akinek a gyomrában egy 14 centiméter hosszú operáló ollót találtak. Megállapították, hogy az ollót egy korábbi operáció alkalmával feledték a tanító gyomrában. A tanító már évek óta gyomorfelekélyben szenvedett és ez év februárjában a dániai kremsburgi kórházban műtétet hajtottak rajta végre. Az operáció után a tanító jobban lett, nemrégiben azonban újabb gyomorbántalmak fogták el. Ekkor Berlinbe jött és itt operáltatta meg magát. Az operáció után a beteg ki-szenvedett.

Emlékeztet, hogy a legutóbbi olimpiással párhuzamosan megrendezték a billiárdvilágbajnokságot is, amelynek állandóan nagy közönsége volt. Most azt a tervet vetették fel, hogy az olimpiász számai közé a billiárdot is fölveszik, mint egy sportágot.

Anglia a békeszerződések módosításával fenyegette meg a kisantantot

Oriási izgalom a kisantant delegátusainak körében
Mi lesz a népszövetségi alapokmány 19. szakaszával

Párisból jelentik: Az Echo de Paris genfi tudósítójának következő szenzációs táviratát közli:

— A kisantant államok delegátusain a késő esti órákban óriási izgalom vett erőt, mikor közismertté vált, hogy

az angol delegátus azzal fenyegette meg őket, hogy az összes békeszerződések módosítását fogja követelni, ha nem járulnak hozzá a népszövetségi alapokmány tizenkilencedik szakaszának a kínai delegátus által kívánt módosításához.

A 19-ik szakasz tudvalevőleg a keresztül-

vihetetlennek bizonyult békeszerződések revíziójának lehetőségét tárja fel. Az angol delegátus hír szerint ki fogja jelenteni, hogy a revíziós szakasznak legújabbban Angliában igen nagy jelentőséget tulajdonítanak. A szövetséges hatalmak és a kisantant delegátusai egyébként nagyon készülnek, hogy megadják a választ az angol delegátusnak. Azzal az érveléssel fogják előjenni, hogy a népszövetségi alapokmány 10. szakasza megállapítja az egyes államok területi integritásának sérthetetlenségét. Az angol delegátus váratlan felszólalása a kisantantállamok körében kínos meglepetést váltott ki.

Százmillió csehkoronával károsította meg Benes Csehszlovákiát

Tisztességtelen eszközökkel szerezte nagy vagyonát
a cseh külügyminiszter

Genfiből jelentik: Az erdőkárpáti rutének nevében Gerovszky delegátus a népszövetségi tagok között újabb memorandumot osztott szét, amelyben hevesen támadja a cseh kormányt, kiváltképp pedig Benes Ede cseh külügyminisztert. Gerovszky a Népszövetséghez is átnyújtotta az emlékiratot kibővíve, jegyzék formájában. Ki-jelenti, hogy

Benes tisztességtelen eszközökkel szerezte nagy vagyonát. Csalt, sikkasztott és a felhozott vádak ellen nem védekezett és nem is indított eljárást a cikkek írói ellen.

A „Lech” című lap egy ízben nyíltan kérdést intézett Beneshez, hogy vagyonát honnan szerezte. Benes erre úgy nyilatkozott, hogy Massaryktól ajándékba kapott két milliót. Ezt nem vonja kétségbe a lap, azonban azzal vádolja a minisztert, hogy a külügyminisztérium titkos alapjaiból milliókat sikkasztott és egy cukorügyletből kilőlyólag közel 100

millió cseh koronával károsította meg az államot.

Benes propaganda-szervezetének sikerült elsimítani az ügyet és megakadályozni, hogy a világraszóló botrány belekerüljön a külföldi sajtóba. A jegyzék szerint nemcsak Benes, hanem az egész cseh kormány vádolható hasonló bűnökkel, mert tudtak Benes manipulációról és nem igyekeztek azokat leleplezni. A jegyzéket így fejezi be Gerovszky:

„Benes azt hangoztatta, hogy azért nem vitte perre az ellene felhozott vádakat, mert nem bízik a cseh igazságszolgáltatásban. Most módot nyújtunk neki arra, hogy a svájci bíróság előtt tisztázza magát. De azt hisszük, ha erről van szó, Benesnek nem lesz bizalma a svájci bíróságok iránt sem”.

A jegyzék óriási feltűnést keltett népszövetségi körökben.

Csalás és sikkasztás miatt letartóztatták London legelőkelőbb pénzlejedelmét

Londonból jelentik: A reggeli lapok szenzációja az az óriási tőzsdebotrány, amelynek középpontjában a világszerte ismert Hatry-koncern áll. A tegnapi tőzsdén a Hatry-koncern papírjainak jegyzését be kellett szüntetni, miután a papírok árában az utolsó hetekben szinte példátlanul álló árzuhanás következett be. A késő esti órákban újabb szenzációs fordulat történt.

A rendőrség letartóztatta Clarence Hatryt, az egész Európára kiterjedő hatalmas koncern tőzsdéjelelnökigazgatóját és Scotland Yard-

ra kísérte, ahol nyomban megkezdtek kihallgatását.

Az elnökigazgató letartóztatása a kiszivárgott hírek szerint csalás és sikkasztás miatt történt. Clarence Hatry egyike volt London legelőkelőbb pénzembereinek és letartóztatása a Cityben a legnagyobb meglepetés erejével hatott. Az elnökigazgatót azzal is vádolják, hogy a csalárd tőzsdéjellel súlyosan megkárosította a részvényeseket. A Hatry-koncern tulajdona a Photomaton vállalat is, amelynek Európa minden részében vannak fiókjai, illetve képviselői.

Az árutőzsde felállítása mellett döntött a Kereskedelmi és Iparkamara Memorandumot intéznek a kormányhoz a vámtörvény módosításáért

Szombaton este tartotta a nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara igazgatósága ülését, amelyen Nagyvárad és környéke kereskedőit és iparosait érintő igen fontos kérdések kerültek napirendre.

Az ülést Paximade Sándor elnök nyitotta meg, aki ismertette a Kamara működését a legutóbbi időkben. Utána dr Papp János főtitkár közölte, hogy a már a hivatalos lapban is közölt új tőzsdetörvény módot nyújt arra hogy Nagyváradon árutőzsdét állítsanak fel. Alakulnia kell egy tőzsdetársulatnak, a Kamarának véleményeznie kell a tőzsde megnyitását és az engedélyt a minisztériumtól meg kell kérni.

Farkas István, a Csarnok elnöke, volt az első hozzászóló. Hangsúlyozza, hogy a Csarnok már megindította ezt a mozgalmat és az alapítási tervezetet jelentős cégek írták alá. Örömmel üdvözlö a főtitkár javaslatát. Többek hozzászólása után az igazgatótanács a tőzsde felállítását határozta el.

Az ülés másik érdekes javaslatát Negulescu Athanáz tette. Azt indítványozta, hogy rendezzenek kisipari és háziipari kiállítást. A javaslatot el is fogadták azzal, hogy előbb kérdést intéznek az iparos társadalomhoz is. Amennyiben a mozgalom iránt érdeklődés fog mutatkozni, úgy május hónapban nyitják meg a kiállítást a volt hadapródkola lovardájában, amelyet erre a célra el fognak kérni a katonai parancsnokságtól.

Végül dr Papp János javaslatára elhatározták, hogy a vámtörvénytervezet módosítását kérik úgy, hogy lehetővé válhassék a nagyvárad vámszabadraktár felállítása. A memorandumnak illetékes helyre való eljuttatását dr Lazar Aurél vállalta magára. A Kamara igazgatótanácsa előre is köszönettel vette tudomásul Lazar Aurél intervencióját, majd Paximade Sándor elnök megköszönve a tagok érdeklődését, az ülést beárta.

Két nagyvárad mérnök karrierje külföldön

Amíg itthon kesergünk és sopánkodunk, hogy kiveszték a régi nagyvárad kulturális életnek valaha messzevilágító tehetségei és vezérférfiai, külföldről mind sűrűbben sugárzik felénk a Nagyváradról elszármazott talentumok dicsőségének híre. Genfben most ünnepelték a világ összes államainak delegátusai a zseniális Vágó József műépítést, a népszövetségi palota alapkövetelénél. A francia, angol, német, olasz, belga pályázók tervei sorában a Szacsavay-utcából Budapestre került Vágó József terve nyerte el az első díjat. Őt bízták meg a monumentális palota építésével, aki három évtized alatt testvéreivel, Vágó Bélával, Lászlóval a Szacsavay-utca kis zsindeyes házából merészen szőtt ábrándokkal, lobogó ambícióval indultak a fővárosba. S a kulturának, művészetnek ország és világhódító diadalait érték el azóta. Vágó József dicsősége egyben a legfényesebb elégtétel. Vallása miatt nem vették fel a budapesti Mérnökszövetségbe azt a nagytudású építész, akit Genfben a mérnökök világversenyén a világ legkiválóbb szakemberei tüntettek ki.

Valahonnan a Kolozsvári-utcanak egy

zsindeyes földszintes házából indult el bírákodó hittel egy negyedszázad előtt egy másik fiatal nagyvárad mérnök, Löblé Ferenc, akinek nevét és művészi alkotását — amint megirtuk — szinte egy értékkel ma Bécsben, Budapesten és Párisban. mint a régi klasszikus és egyben legmodernebb építőművészek zseniális mesterműveit. Sikerének titka, hogy többet tanult, többet dolgozott, mint pályatársai, mert tudta, hogy ő is olyan üldözött fajnak utódja, akinek számos több tudással, több munkával lehet csak érvényesülni, mint azoknak, akik születésük idején jól választották meg vallásukat.

Löblé Ferenc alkotó zsenijének dicsőségét ma a bécsi, budapesti, párisi monumentális középületek és paloták egész sora hirdeti. Nemcsak építőművészi tudásával érte el európai hírnevét, de a telkek gazdaságos, praktikus és mégis stílusos kihasználásával. És azzal, hogy a pompázó külső és belső ornaméntikához illő lakásberendezéseket is ő tervezte. Nagyváradon a legszebb Ullmann-palota az ő alkotása. Bécsben és Budapesten pedig a pályadíjakat nyert tervei alapján épített bérpaloták és középületek egész sora.

A pattanások számára

A Cadum kenőcs leszáradja és lehullasztja a pattanásokat s helyükön fehér és finom bőrt hagy. Megnyugtató, fertőtlenítő és használatától kezdve beheggedést idéz elő. Mint hathatós gyógyszer állítja ki a próbát az egyének ezreinek, akik éveken át áldozatai voltak az ekecmának, sömörnek, pattanásoknak, furunkulusoknak, kelevényeknek, kiütéseknek, csalánkiütéseknek, hólyagzásoknak, aranyereknek, viszketegségnek, ruhának, tályognak, kipállásoknak, bőr-ingerlékenységnek, kérgesedésnek, koszosodásnak, úgyszintén sebeknek, vágásoknak, karcolásoknak, felhorzsolódásoknak, sajgásoknak, égési sebeknek, stb. Ara...

A külföldi szaklapok ma úgy méltatják a Nagyváradról elindult Löblé Ferenc alkotását, mint a legértékesebb építőműveket. Csodájára járnak a Stefánia-uton nemrég épített Leblanc-villának, melynek minden stílusos butorzatát is ő készítette. E mesterművének köszönhető, hogy ugyanott egy háromemeletes villaszerű bérház építésével is őt bízták meg. A nagyvár főváros által most megnyitandó Erzsébet sugátton pedig egy 12 emeletes bérpalota építésére nyert megbízást.

Keresve-keresik a Szacsavay- és Kolozsvári-utcai Vágó József és Löblé Ferenc méltó utódjait a mai várad ifjúság sorában. Talán, ha megtaláljuk őket, újra felvirul az élet, a tizenöt év óta sorvadó, pusztuló Nagyváradon. Az egykori peceparti Párisban.

Holnaptól

A szerelem

mindig győz

FILMPALACE—PASSAGE

FILMPALACE

5 és 9 órákor

Passage

7 órákor

Ma utoljára

Revük-revüje

Lárványos kiállítású film

Josephine Baker

Holnap premier

A szerelem
mindig győz

A főszerepben: Norma Shearer

HEYMAN-SZINKÖR

Ma

5, 7 és 9 órákor

Közkívánatra utoljára

Császár-
manőver

Dina Gralla, Albert Paulig

Azonkívül:

Körösladányi

nagy bucsuestélye

Rendes háziárakkal

APOLLÓ-MOZGÓ

Ma, kedden 5, 7 és 9 órákor

Extrasuperslágér

A mocsár
lilioma

(Az élő áru)

Az új orosz filmtechnika legnagyobb produkciója

Rendezte:

Prolesanow, a világhírű orosz rendező

Főszerepekben:

Tschelow, Molnrowskaja

Az új orosz filmtechnika csodája:

A mocsár liloma (Élő áru)

Rendezte a világhírű rendező, PROTOSANOW

Játszák a legjobb orosz művészek

Bemutatja az **Apolló-mozgó****Nők az alkotmányban**

Még husz esztendeje sincsen annak, hogy miss Pankhurst a Westminster-palota előtt rohamra vezette szüffrazsettjeit. Kuhogott az esernyő boldogabb vége, össze-ört cilinderek maradtak a porondon és tagbaszakadt rendőrök szabadtették ki Oxford ordját támadóinak karmai közül. Még az ir-rogalom is háttérbe szorult időnkint a női-iga harcos aktivitásával szemben. Anglia az-óta az ir kérdést is megoldotta és az utolsó választásokon egyműllichatvanezerrel több nő szavazott, mint férfi. A nők titkosan is a férfiakra szavaztak és főleg a Labour-párt szavazatait szaporították. A munkásság mozgalmainak omegáját képezte mindig az általános, egyenlő, titkos, a nőkre is kiterjesztendő választójog. Ez volt a választójogért folytatott agitáció végcélja.

A román közigazgatási törvény a nők elég tekintélyes kategóriájának adja meg a választójogot. Kezdő lépésnek elég határozott és feltétlenül demokratikus. Mit csinálnak azonban miss Pankhurst romániai sors-társnői? Köszönik szépen a választójogot, de nem kérnek belőle. Aristophanes athéni kis-polgára jut eszembe, aki polgártársainak minden vitájába beleavatkozott és állandóan ítélkezni akart. Mikor aztán a népkégy toz-szeszélye a kurulusi székre ültette — meg-szökött. Valóban Nagyváradon husz százalé-ka sem jelentkezett azoknak, akik listába va-ló felvételre a törvény alapján jogosítottak. Csábító volna ezen tartózkodás valódi okait kutatni, mert az indokok nem helytállóak. Az egyik választásra jogosított hölgy nem haj-lundó a választás napján „ácsorogni”, a má-sik a kötelező szavazástól és a netáni bir-ságtól fél. Isten óvjon a par force politizáló és agyonszervezett nőtől. De az érdeklődés-nek ez a minimuma mégis megdöbbenő. Hi-szen igaz, hogy nyílt és burkolt diktaturák idején „minden mindegy” és az „ugysem ér-deemes” fanyar és hervadt szólásmódja jár-já, de az ilyen gáláns kormányajándékot mégis illik elfogadni. Különösen illő a kisebb-ségi fronton.

A mult század egyik nagy poétája sze-rint magyar hölgynek születni nagy és szép gondolat. Ez a gondolat azonban áldozatok-ra és ha kell, még ácsorgásra is kötelez. A választójog nem öncél, hanem eszköz. „Die Bewegung is alles”, mondja Bebel. Halálra van ítélve az a mozgalom, amely az asszo-nyokat nem érdekli.

(—)

* Dr Rácz Sanatorium viz, villany, szén-savas gyógyfürdő-intézetét Oradea, Pr. Ca-rol 7. aug. 25-től kezdve leszállított utókura áron használhatják a betegek, kik a rossz gazdasági viszonyok folytán nem utazhat-tak el, — vagy nem fejezhették be fürdő-kuráikat. Tíz gyógyfürdő 400 leitől 600 leig, bejáróknak. Szoba, ellátás, gyógyfürdőkkel, bennlakóknak napi 300 lei.

A biharmegyei és nagy-váradi Magyar Párt a csik-szenttamási tűzkárosultak felsegítéséért

A szinmagyar székely Csikszentta-más tűzvész által elpusztult népének fel-segítésére megmozdult egész Erdély ma-gyarságának szíve. Nemcsak az erdélyi városok, de a legkisebb községek is siet-nek adományokkal hozzájárulni, hogy új-ra felépítsék Csikszenttamást és tető alá, otthonhoz segítsék a mindenüket elvesztett székelyeket. Ebben a segítő akcióban áldo-zatkészen ki kell vennie részét Biharmegye és Nagyvárad magyarságának is, melynek népe az első felhívásra 5900 leit adományo-zott eddig. Hogy a mentő munkában Erd-ély többi részeihez méltó módon véhes-se ki részét Biharmegye és Nagyvárad, va-sárnap délután dr. Kotzó Jenő elnöklete mellett gyűlésre jöttek össze a Magyar Párt és a társadalom vezérférfiai. Nagy lelkesedéssel határozták el, hogy a város és megye társadalmának minden rétegében megindítja a gyűjtést, amelyben részt vesz-nek a nemesszivű urhölgyek is.

Megerősödött a gyűlésen az a hit, hogy Nagyváradon és Biharmegyében is össze-gyűl annyi, amelyből Csikszenttamáson egy vagy több Biharlak nevet viselő házat tudnak felépíteni és berendezni. Felkéri-k mindazokat, akik a Magyar Párt nevében eddig gyűjtöttek, hogy a befolyt adományo-kat a pártirodába szolgáltatassák be, azok pe-dig, akik gyűjtésre vállalkoznak, gyűjtőív-ért ugyanott jelentkezzenek.

A Magyar Párt által a csikszenttamási tűzkárosultak javára megindított gyűjtésre a pártirodába eddig a következő adomá-nyok folytak be: Nyilas István Nagyvá-rad Széles-ucca 25. 200, Bártfay Ibolya Nagyvárad Str. B. Reg. Ferdinand 3. 100, Biénessy Sándor nyug. tábornosnagy Uri-ucca 24. 100, Gróf Tisza Kálmán (Csegéd-puszta) 5000, Andriská és Rosenbaum Nagyvárad 500 lei, összesen 5.900 lei. Felkérletnek mindazok, akik a Magyar Párt nevében eddig gyűjtöttek, hogy a be-folyt adományokat a pártirodába beszo-gáltatni, azok pedig, akik gyűjtésre vállal-kozni óhajtanának, gyűjtőívért ugyanott jelentkezni szíveskedjenek. A Magyar Párt elnöksége.

Spanyolnátha,
torokgyulladás
és meghűlés
ellen véd

Pankavin-
PASTYILLA

**A Református Kör
Petőfi-ünnepé**

Az új váradi nemzedék nem tanulja, nem ismeri a magyar irodalom és kultura uttörő nagyjainak életét és művészetét. Ez-ért végez magyar kulturmissziót a nagy-váradi Református Kör, hogy feledésbe merült íróink, művészeink, tudósaink zseni-jeinek fényét ragyogtatja felénk tervbe-vett előadás-sorozataival. Vasárnap este Petőfi emlékünnepegyével szerzett felejt-hetetlen gyönyörűséget a váradi magyar-ságnak. Megnyitó beszédében Papp Lajos a fiatal, tehetséges költő méltatta nagy ha-tással Petőfi költészetét. Utána a Guten-berg-dalkör énekelt nagy tetszés mellett Petőfi-dalokat. Kiváló tehetségű műkedve-lők játszották el virtuozitással a költő mű-veiből színre alkalmazott „Petőfi álma” című színjátékot, melyben az író, rendező és szereplő Losonczy Gáboron kívül Bit-tenbinder Böske, Nosz Andor, Szabó Mici, Szabó Dénes, Bódis Manci és Juhász Te-rus tiúntek ki.

Hoscieslawsky Kázmér Petőfi-dalok el-énekelésével érdemelte ki a tapsokat épugy, mint zongorakisérője, Török Margitka. Az ünnepi beszédet, melyben Petőfi költészeté-nek jelentőségét a magyar és világiroda-lomban méltatta, Perédy György mondta el élénk figyelem és nagy tetszés közben. Adorján Péter lelkes hévvel és zúgó tap-sok közben szavalt Petőfi költeményeket. A vonós zenekar pedig, melynek Szilágyi Béla, Varga Gedeon, Ujj Béla, Soós András voltak tagjai, Petőfi-dalokat játszott fulmi-náns sikerrel. Ezután a Papp Lajos által szinpadra ártírt költeményeket játszották meglepő virtuozitással Papp Lajos, Nosz Andor, Bittenbinder Böske és Szabó Mici. A fényesen sikerült emlékünnepet a Guten-berg-dalkör által előadott dalok fejezték be, melyeket Andrassy Ede zenetanár vezé-nyelt precizitással.

Holnaptól

A szerelem

mindig győz

FILMPALACE—PASSAGE

Szerdán és a következő napokon mutatja be

a **Meyman-szinkör****Napoleon visszavonulása Oroszországból**Főszerepben: Märy Kid, Vera Engels, Siegfried Arno, Albert Steinrück-vel
a legjobb német együttessel

Leányoknak

Iskolacipők

Fiuknak

Legjobb kivittel!

Olcsó árak!

REICHARD DEZSŐ és FIA

cégnél

BURBERRYS LTD. LONDON

Vezérképviselő:
Boris Goldberg

Oradea,
Bul. Reg. Ferd. 5.

Cégünk őszi és téli olcsó árai:

Oltónyszövet... ..	600 leitől	Bundahuzat	910 leitől
Oltónyszövet kék és fekete	700 "	Teveször loden ...	630 "
Csikos nadrágszövet	800 "	Teveször bélés ...	540 "

Kérjük olcsó árainkról vételkényszer nélkül meggyőződést szerezni

Pantea Zachariás anyakönyvvezetőhelyettes tragédiája.

Vérmérgezésben halt meg, merí félt az operációtól

A városházán fekete zászló hirdeti, hogy gyász érte a város tisztviselői karát. Hosszas betegeskedés után elhunyt Pantea Zachariás irodaigazgató, az anyakönyvi hivatal helyettes vezetője. Az elhunyt tisztviselő halála tragikus körülmények között következett be, ami mélyen megrendítette tisztviselőtársait s mindazokat, akik Pantea Zachariást ismerték.

Pantea irodaigazgató súlyos cukorbetegségben szenvedett már régebbi idő óta. Betegségével kapcsolatosan még a tavasszal hosszabb ideig kórházban feküdt, ahol meg kellett operálni. Az operáció sikerült és utána Pantea Zachariás fel is gyógyult s újra ellátta hivatalát. Már azt hitte mindenki, hogy a különben beteges ember véglegesen jobban lesz, azonban nemrégiben újra beteg lett és el kellett hagynia a városházát, ahova többé nem is térhetett vissza.

A fején darázsfaszek kelekeztek, amit elmérgeződése miatt ki kellett volna operálni. De Pantea Zachariás emlékezve az előbbi operációs betegség szenvedéseire, nem operáltatta meg magát s a fején lévő seb anyyira elmérgeződött, hogy vérmérgezéses gyulladást kapott. Ennek tovaterjedését az orvosok már nem tudták megakadályozni s Pantea Zachariás legyengült szervezetével belehalt a vérmérgezésbe, ami tragikus halálát előidézte.

Az elhunyt tisztviselő közel negyedszázada állott a város szolgálatában, ahol mint kisegítő rapidíjas kezdte a pályáját a katonai ügyosztályon.

Az impériumváltozás után ambícióval fogott hozzá, hogy megfelelő iskolai képesítést szerezzen és magasabb pozíciót kapjon a közigazgatásnál. Magánúton elvégezte a polgári iskola négy osztályát, majd ennek befejezése után a kereskedelmi iskolába iratkozott be s annak elvégzésével ösztül fejjel és fehéredő bajusszal megszerezte a kereskedelmi iskolai érettségi diplomát. Így megszerezte a kellő iskolai képzettséget s rövidesen az anyakönyvi hivatal vezetését biz-

ták reá a városházán, mint irodaigazgatóra. Ezt a pozícióját lelkiismeretesen töltötte be, irányította a születés, házasság és halálozás rovatait hivatalában, ahova még délután is feljárt már abban az időben, amikor még nem volt köteles a délutáni hivatalos óra a városházán.

Most tisztviselőtársai az ő nevét fogják szomorodott szívvel bejegyezni a halálozási

Az európai kisebbségek elnyomásainak és panaszainak története

Genfből jelentik: Egy kiváló berlini publicista, Herbert von Truhart, több mint száz oldalon összeállította az európai kisebbségek elnyomásának és panaszainak történetét és nagyszabású tanulmányát, kézirat gyanánt sokszorosítva ma kiosztotta a Népszövetség delegátusai között. A tanulmány szemléltetően elbékél tárja Európa negyvenmilliónyi kisebbségeinek: albánoknak és örményeknek, németeknek és magyaroknak, ukránoknak és zsidóknak, sib. szenvedéseit és panaszait, amelyekben a Népszövetséghez fordultak, azonban mindeddig nem nyertek meghallgatást és segítséget.

Herbert von Truhart tanulmánya összesen

345 petíciót tárgyal, amelyeket 13 európai államban élő kisebbség nyújtott be a Népszövetség titkárságának.

Ezek a petíciók 208 panaszt tartalmaznak. Ezekből a petíciókból a Népszövetség tanácsa eddig mindössze 18-at, tehát

azt 10 százaléko tárgyal, a többiek válasz nélkül maradtak.

illetőleg a Népszövetség archívumába vándoroltak, annak ellenére, hogy ebből a 188 petícióból a Népszövetség 133-at elismert tárgyalásra jogosultnak és csupán 45-öt utasított vissza mint jogosulatlant.

A Népszövetség azonban azokat a sérelmeket sem szüntette meg, amelyeket tárgyal. Hét esetben azt a határozatot hozta, hogy nincsen módjában beavatkozni, három esetben a tárgyalások még nem nyertek befejezést, hat esetben kompromisszumos megoldás történt és

csupán két esetben nyertek orvoslást

rovatba.

A város részéről dr. Lazar Aurél elnök és dr. Soós István helyettes elnök jelentek meg tegnap délelőtt Pantea Zachariás családjánál, ahol a város részvétét fejezték ki.

Pantea Zachariás temetése ma délelőtt lesz a város tisztviselői kara részvételével.

Ma van a vilnaiak első előadása

A nagy művészi esemény iránt rendkívüli az érdeklődés

Tegnap este futott be a nagyváradi pályaudvarra a vilnai zsidó színtársulat különvonata. Már ma délelőtt megtartották az első próbát a Filmpalace színpadán és a megnyitó előadásra teljesen felkészült a nagynevű társulat, amelynek negyven tagja van.

Elsőizben a Tag und Nacht című három felvonásos mély zsidó tragédia kerül színre, amely különös aktualitást nyert a palesztinai események kapcsán. A Tag und Nacht négy olyan briliáns szerepet tartalmaz, amelyeknek színpadi megoldása rendkívüli művészerőt kíván. Bizonyosan nagy tetszést fognak aratni a Kék madár futurista díszletei is. Jegyek a Filmpalace pénztárána kaphatók.

* Schäffner Káte gyilkosát ma szállítják Bécsbe. Berlinből jelentik: Bauer Gusztávot, akit Schäffner Katalin meggyilkolásával vádol a bécsi rendőrség, ma Bécsbe szállítják, miután a kiadatási eljárás most már befejeződött. Bauer továbbra is tagadja, hogy része lett volna a gyilkosságban. Pressburger, a híres kriminalista a védője.

a kisebbségek panaszai

„a felek közvetlen megengedése folytán”. Az egyik ilyen ügy az erdélyi és bánági magyar telepeseke petíciója volt ingatlanok jogtalan kisajátítása miatt.

Az összes többi magyar petíciók, számszerint 18 darab, elintézetlenek, sőt többnyire válasz nélkül maradtak.

A petícióknál a titkárság iktató hivatalában a következő azonoshangú elintézés olvasható:

„Az anyag a tanács tagjaihoz továbbított”. Es evel a panaszok az archivumba, feledésbe kerültek. Tizenhét magyar panaszt a titkárság mint nem megfelelő, minden továbbiak nélkül visszautasított.

Hogy mennyire jogosult a kisebbségi panaszok elintézési eljárásának reformja, azt igazolja az a körülmény, hogy 31 elfogadott német és 18 elfogadott magyar petícióból mindössze három tárgyal érdemlegesen a tanács. Az albánok 18 petíciót nyújtottak be és ezekből kettő került a tanács elé. Mindkettő Görögország ellen irányult, a jugoszláv kormány ellen irányuló panaszok azonban egyszerűen az irattárba kerültek, aminek az az oka, hogy Görögország nem foglal helyet a tanácsban és egyetlen nagyhatalommal sincsen szövetséges viszonyban, mint Jugoszlávia. A Görögországban élő albánok ügyében a Népszövetség tanácsa olyan lelkiismeretes volt, hogy nem kevesebb, mint 9 határozatot hozott. Ezzel szemben a védtelen és elhagyott ukránok 36 petícióját még válasza sem érdemesítette. A kisebbségi kérdésben a Népszövetség tehát csődöt mondott és nem csodálható, ha Európa 40 milliónyi kisebbségei csalódottan fordulnak el a Népszövetségtől.

Megnyílt a kolozsvári Unio kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosógár fiókja, Avram Iancu (Kossuth-ucca) 14.

HIREK

PÉNZÁRFOLYAMOK:

Dollár: 167. Font: 817. Sv. frank 32.40.
Fr. frank: 6.54. Cseh korona: 4.98½. Schilling: 23.68. Márka: 40.00. Dinár: 2.90.
Pegő: 29.50.

Az orosz zsidóság élete a cárizmus alatt...

A vilnaiak játéktudása egészen speciális alakító képességük művészi értéke: előadásuk élvezése nincs nyelvhez kötve. Mindezeki akkor is érti őket, a cselekményt nyoma tudja követni, ha az előadási nyelv a nézőt megfogó előtt ismeretlen. A vilnaiakat szívére érzi a néző.

Különben három nyelven játszanak tökéletesen: oroszul, jiddishül és németül. Szeptember 24-én, kedden este a Tag und Nacht szerepel műsorukon. Az orosz zsidóság élete a cárizmus alatt, ebből merítette a Dybuk világhírű szerzője Ansky témáját. Szerkesztő egy zenés revü következik, a husz képből álló Kidusch Haschen, amelynek a hátterében Palesztina, csütörtökön a Külváros.

Várad, amely éhes már valódi művészi előadásra, felcsigázottan várja a vilnaiakat.

A negyven tagú társulat előadásaira, amely saját külön vonatán utazik, a Kék márvány díszleteit hozza, a Filmpalace árusítja a jegyeket.

* Megnyílt Bukarestben a zootechnikai konferencia. Bukarestből jelentik: A nemzetközi zootechnikai konferenciát — amelyen a legtöbb európai állami képviselő részt vesz, — ünnepélyes keretek között megnyitották. A kormányt Codarcea miniszter képviselte.

* Kitiltottak Romániából egy magyar újságot. Tegnap rendelet érkezett a belügyminiszteriumból a prefekturára. A rendeletben a belügyminiszter közli, hogy Bukarestben megjelenő „Nagymagyarország” című folyóiratot kitiltja az ország területéről, mert románellenes propagandát folytat. Mindazokat, akik ezen folyóiratot behozzák, vagy terjesztik, megbüntetik.

* Meghalt a budapesti orthodox zsidó rabbi. Budapestről jelentik: Vasárnap délután tüdőgyulladásban meghalt Reihls József főrabbi, felsőházi tag. Az ősz főrabbi beszédében élt és halála mély részvétet keltett ki minden hitsorsosa szívében.

* Szenzációs fordulat előtt a Halsmann. Innsbruckból jelentik: Durik dr. udvari orvos, az innsbrucki főörvényszék elnöke tegnap délután bizalmas tanácskozáson magához kérte a Halsmann-pör védőit. Mielőtt megfogadtatta a védőkkel, hogy a tanácskozásról mit sem árulnak el, a főörvényszék elnökével tárgyalásai az egész délutánt igénybe vették. A késő esti órákban a városban hírek terjedtek el, hogy az államügyész hétfőn reggel el fogja ejteni a vádat Halsmann Fülöp ellen, mire az esküdtszék is beszünteti az eljárást és elrendeli a vádlott szabadlábra helyezését.

* Bejegyezték az új bukaresti nagybankot. Bukarestből jelentik a Rador: Az ilfovi főörvényszék céghivatalánál ma bejegyezték a Societatea Banca Romana részvénytársaságot. Az intézet elnökeként Argetoianu volt minisztert jegyezték be. Az intézet mint ismeretes, nagy nemzetközi bankot létesíteni. A bankalapítás körül annak ellen Bratianu Vintila és Argetoianu között keletkezett ellentétek a jelek szerint múltak.

Ma először a vilnaiak a Filmpalaceban

Szeptember 24-én, kedden este 9 órakor

Tag und Nacht

An-Sky, a Dybuk szerzőjének 3 felv. tragédiája

Szeptember 25-én, szerdán

Kidusch-Haschem

20 képből álló zenés dráma Salom-Aschtól

Szeptember 26-án, csütörtökön

Pariferie (Külváros)

Negyven tagú társulat, saját díszlet és ruhatár
Jegyek a Filmpalace pénztáránál válthatók

* Turfibrány Budapestén. Budapestről jelentik: Turfibrányban élénk feltűnést keltett két ismert turflátogató, Bihary János zsolokénak és John Beesonnak valamennyi magyarországi lóversenytéről és versenystállóból való kitiltása. A kitiltás oka hír szerint az, hogy Bihary összejátszott a gróf Pejácsevics-féle versenystállóban alkalmazott Beesonnal, hogy egyes versenylovaknak bizonyos izgatószereket adjon be, amelyek következtében növekedett a lovak nyerési esélye. Több nyomós gyanúok alapján a zsolokéklub feljelentést tett a rendőrségen, amely még nem fejezte be az ügyben a nyomozást. Állítólag nagyarányú szélhámoságról van szó és hír szerint más versenystállókban is történtek hasonló visszaélések, melyeknek az ügyben megindult a nyomozás.

Ma utoljára A császármánöver Kőrösladányi bucsuja

* Fényes nappal leütöttek és kiraboltak Bukarestben egy pénzbeszedőt. Bukarestből jelentik: A Banca Marmorosch közelében levő szűk utcában vakmerő rablótámadás történt. Palada Maxim pénzbeszedő a Marmorosch-bankban 550.000 lei összeget vett fel. A pénz felvétele után Palade visszafelé indult a papírközpontba. Alig ért be a bank melletti szűk utcába, amikor két fiatalember támadta meg. Az egyik ütést mért a fejére, a másik pedig aktatáskáját ragadta ki a hóna alól. Palada kiáltozni kezdett, erre figyelmesek lettek a közelben tartózkodók, akiknek sikerült a két menekülő fiatalembert elfogni. A rendőrségen megállapítást nyert, hogy a támadók Herskovits és Rosenthal jasszi lakosok. Letartóztatták őket.

Ma utoljára Revük-revüje Filmpalace-Passage

* Dr. Jeremiás Aranka orvosi kozmetikai intézete Bul. Reg. Ferd. 10. I. emelet (Stern palota) mindennemű szépséghibák eltávolítása. Quarz-kezelés.

Vörös szultán

* Pásztor Bozsó és D. Eichner Ilona hangversenye az Újságíró Klubban. Ma, kedden tartja meg az Újságíró Klub saisonnyitó estélyét s ez alkalommal Pásztor Bozsó, a fiatal prágai hegedűművész és D. Eichner Ilona kiváló pianistánk lesznek a dobogó szereplői. Egy Beethoven-szonátát játszanak, majd D. Eichner Ilona magán-száma után Pásztor Bozsó eljátsza Lipinszki világhírű katonakonzertjét, a nagy virtuózok által ujabban felkapott frappans darabot. Az estély pontban fél 10-kor kezdődik.

Kőrösladányi bucsuestélye

* A katonai előléptetések. Bukarestből jelenti a Rador: Dr. Maniu Gyula miniszterelnök és Cihoski hadügyminiszter ma Sinaia-ba utaztak. Utazásuk összefüggésben áll a közelben fogantatosítandó katonai előléptetésekkel s ez ügyben érintkezésbe lépnek a Sinaia-ban tartózkodó Miklós herceggel. Maniu miniszterelnök egyébként ma látogatást tett Elena anyahercegnőnél.

A mocsár lilioma (Első áru) Apolló-mozgó

* Rist Resicára utazott. Bukarestből jelenti a Rador: Charles Rist francia pénzügyi főbiztos ma Resicára utazott, az ottani művek megtekintésére, majd a Bánát nagyobb városait látogatja meg.

* Teavaj negyedkiló 30 lei Jankynál, Szt. László-tér.

A mocsár lilioma (Első áru) Apolló-mozgó

* Boros hordók, kisebb, nagyobb, jó állapotban eladók Jankynál.

* A váradvelencei pályaudvaron egy munkás mindkét lábát levágta a vonat. Végzetes kimenetelű baleset történt tegnap délután a váradvelencei pályaudvaron. Lung Gábor vasúti munkás munkaközben egy mozdony kerekai alá került és a szerencsétlen embernek mindkét lábát levágta a vasúti szerelvény. Életveszélyes állapotban beszállították a zsidó kórházba.

Hosszunapra
csakis

Flora gyertyát

vásároljunk,
mert ez

Nem füstöl

Nem csurog

Nem görbül

és a templomokban nem terjeszt büzt.

Eredeti gyári árak: (per darab)	500 gr-os	400 gr-os
Prima Flora tiszta Stearingyertya	44 lei	36 lei
Prima Luna Comp. Stearingyertya	41 lei	33 lei
Elektra comp. Stearin Parafingyertya	26 lei	21 lei

400 - 500 grammos gyertya teljes 24 óráig ég.

Flora gyártmányú gyertyák lentli árakon a következő cégeknél
szerezhetők be:

Janky Antal utóda,	Szent László tér	Telefon 2-60
Wurst József	Főucca	Telefon 40
Gross Izidor	Körös-ucca	
Horváth László utóda	Körös-ucca	
Kálmán József	Teleki-ucca 37.	
Ungár Jakab	Nagy piac-tér	
Weisz Imre	Kert-ucca és Várház-ucca sarok	
"Hangya" fiók	Kolozsvári-ucca	
Fogel József	Kolozsvári-ucca (Templom-tér)	

Kereskedők részére megrendelést telefon 710 vesz fel.

Kína új polgárháború előtt

Rádió jelentés. Sanghaiból érkezett híre szerint a nacionalista hadsereg negyedik hadtestje fellázadt a nankingi kormány ellen és Seng tábornok vezetése alatt Kanton ellen indult. A nacionalista kormány három hadtestet mozgósított a felkelők ellen. A helyzet igen súlyos.

Házanként is összeírják a város polgárait a községi tagok névjegyzéke ellenőrzésére

Ma kezdik meg a lista összeállítását

Megírta a Nagyvárad Napló, hogy a városnál ezen a héten megkezdik úgy a községi választók névjegyzékének az összeállítását, mint a községi tagok névjegyzékének összeírását, amelyben minden Nagyváradon lakó férfi, nő és gyermek benne lesz.

A községek tagjai névjegyzékének összeállításánál alapul az állampolgársági névjegyzék veszik, amelyet kiegészítenek a szükséges adatokkal, ami jelentkezés alapján történik. Jelentkezni kell ugyanis mind azoknak, akiknek családi vonatkozásaikban változás állott be 1924 óta, amikor az állampolgársági összeírás történt. Azoknak is kell jelentkezni, akik kinnaradtak az állampolgárok névjegyzékéből jogtalanul. A jelentkezésekre vonatkozólag a város hivatalos hirdetményt adott ki, amelyet holnapi számunkban közlünk.

A házankénti összeírás

A városházán hétfőn délután megbeszélést tartottak arra vonatkozólag, hogy a polgárság összeírása minél pontosabb és minél helyesebb legyen. Ebből a célból nem tartották elegendőnek azt, hogy a lakosságot csak az állampolgársági névjegyzékek és a jelentkezések alapján írják össze. Felmerült annak a tervnek a gondolata dr. Soós István elnökhelyettes előterjesztése alapján, hogy általános összeírást is végezzenek a készülő névjegyzék teljességének ellenőrzésére. Ebből a célból

házanként is össze fognak írni mindenkit Nagyváradon.

A város nyomtatványokat fog készíttetni, a

melyeket szétosztanak az összes lakóházak között, hogy minden házban, minden Nagyváradon lakó egyént felvehessenek ebbe az összeíró jegyzékbe. Az így kiállított összeíró jegyzékek adatait azután össze fogják hasonlítani a városházán feldolgozott adatokkal.

Ennek a nagy munkának az elvégzéséhez mindenesetre idő szükséges, ha azt akarják, hogy a községek lakóiról pontos és hiánytalan névjegyzéket fektessenek fel.

A női választók jegyzéke

A hétfői nap folyamán még mindig jelentkeztek asszonyok és leányok a választói névjegyzékbe való felvételre. A listába beírt nők száma hétfőn délután 211 volt. Hétfőn nyújtotta be tagjai névsorát a Gyermekbarát egyesület vezetősége is 35 taggal, valamint a királyi tábla női személyzete nyolc taggal.

Az eddig benyújtott névsorokat és a személyes jelentkezéseket tekintetbe véve

1200 női községi választóról lehet beszélni ma Nagyváradon.

Az egyesületek tagnévsorát most kezdik feldolgozni a névjegyzék összeállításakor, amit szeptember 30-ig végeznek el, s addig személyesen is lehet jelentkezni választói összeírára.

Ma utoljára

Revük-revüje

Filmpalace-Passage

* A Dresdener Bank megbízottja sürgeti a megbízást a városi kölcsönre. Annak idején megírta a „Nagyvárad Napló”, hogy Manea bukaresti ügyvéd, mint a Dresdener Bank megbízottja, kölcsönt ajánlott a városnak. A tanács foglalkozott is ezzel a kérdéssel és kimondotta, hogy informatív jellegű meghatalmazást ad Manea ügyvédnek városi kölcsön szerzésére. A Dresdener Bank megbízottja tegnap távirati úton sürgette meg a városházát a meghatalmazást, amelyet el is küldtek.

* ÉRTESÍTÉS. A bucaresti Monopol vezérigazgatósága kiadott rendeletével a só árakat úgy mérsékelte, hogy a bányában készült darált só és a kősót f. év október 1-től kezdődőleg a Lei 2.75 árban fogjuk árusítani. Oradeai Só Concesionarusok. Piata Mihai Viteazul 7.

Vörös szultán

* Havasi teavaj megérkezett, 1/4 kilo 30 lei Balognál.

* Óriási szárazság Angliában. Londonból jelentik: Harmincegy nap óta nem volt eső. Hetven év óta nem emlékeznek ilyen szárazságra Angliában. A csapadékhiány előtti óriási károkat okozott főleg a termény és gyümölcsstermésben.

* A Vidu-dalárda hangversenye. Vasárnap este tartotta meg hangversenyt a lugosi Vidu-dalárda. A kórus élvezet nyújtott a hallgatóságnak, amely zsűfőségig megtöltötte a Csarnok helyiségét. karmester Barbu Filaret, bámulatos tudással egységesíti a különben tagonként kitűnő éneklőket. A kórus a doni kozák kórusára emlékeztet és a daljátékuk különösen Bartók zenéjéhez hasonlít. Hávan évvel ezelőtt alapította a kórust a Vidu-nevű népdalgyűjtő. Hatvan év működik ez a dalárda, amelynek tagjai most már hetvenre szaporodtak. A kórus kitűnősége mellett vall az is, hogy a m. soron dacára, hogy csak egyházi énekes és népdalok szerepeltek, a közel két évtizedes számokat a közönség páratlan lelkesedéssel hallgatta végig.

A mocsár liliuma

Az új orosz filmtéchnika legnagyobb produkciója

* A Biharmegyei Orvos-, Gyógy- és Természettudományi Egyesület folyó hó 25-én, szerdán délután 6 órakor a zsidó lyceum diszterben szakülést tart. Tárgysorozat: Dr. déz István, dr. Klein Ernő, dr. Rosskó Béla: Betegbemutatók. Dr. Rosskó értekezése az oleothoraxról.

* Halálozás. Mint őszinte részvétel értesülünk, özv. Mertz Jánosné életének 58-ik évében, szombaton éjjel elhunyt. Halálát a Mertz-család és kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése tegnap délután nagy részvétel mellett ment végbe a Rónóczy-uccai gyászházról. Az elhunyt Rutikovszky-uti ref. sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Wallner István kereskedő 45 éves korában elhunyt, temetése ma délután 4 órakor megy végbe a Temető-uccai gyászházról. (Veiszlovits.)

* Parker Gilbert jóvátételi biztost súlyos autóbaleset érte. Newyorkból jelentik: Kaliforniában, a Berkeley közelében Parker Gilbert jóvátételi biztost, aki szombaton háromhetes badságra érkezett haza, súlyos kimenetelű autószerencsétlenség érte. Autója egy kanyarultnál felborult, a jóvátételi biztost az automobil alá került és súlyos sérüléseket szenvedett. Parker Gilbertet töréssel és veszedelmes zúzott sebekkel a kórházba szállították. A sofőr is súlyos megsérült.

* A román-magyar idegenforgalom fejlesztése. Tegnap Nagyváradra érkezett a budapesti Ibusz, a magyar Idegenforgalmi Vállalat és Központi Menetjegyiroda igazgatója, Harsányi Jenő, aki az érdekkörhöz tartozó Dácia Menetjegyiroda útján városunkban tárgyalásokat folytat a Magyarországból Románia és Romániából Magyarországra felé irányuló idegenforgalom kiterjesztése érdekében. A tárgyalások felölelik azokat a szükséges vizum- és utazási kedvezményeket is, melyek az idegenforgalom nagyarányú fejlődését fogják előidézni.

Holnapról

A szerelem

mindig győz

FILMPALACE—PASSAGE

* Női torna és vívó kurzus az NSE vívótermében. Az NSE vívótermének vezetősége többfelől jövő óhajnak eleget téve, a nők részére, akik a vívásban kívül tornával is akarnak foglalkozni, vagy olyanoknak, akiknek csak tornához van kedvük, a délutáni órákban hetenként kétszer összevont vívó és tornakurzust állított be. A tornát Varga Jenő, a vívást pedig dr. Szántó Dezső NSE sz. o. művezetők fogják tanítani, kiknek szaktudása és tanítóképessége mindenki által elismert. Tervbe van véve ezenkívül tisztviselőnk részére is hasonló kurzus, szerda, szombat este 7-től 8-ig, mely szintén október 1-én kezdődne meg, amennyiben kellő számu jelentkező akadna. Ezekon kívül a külön vívókurzusok a vívóteremben (Bémer-tér 2. I. em.) reggel 7 órától este 9-ig a nap legkülönbözőbb óráiban, nők, férfiak s gyermekek részére dr. Szántó Dezső vezetésével, s külön tornakurzusok Varga Jenő vezetésével a tornateremben. (Ref. tanítónőképző tornaterem Nagy Sándor-u.) férfiak, nők s gyermekek részére a délutáni órákban. Híratkozni és felvilágosítást kapni a fentvezetett helyeken lehet, a vívóteremben egész nap, a tornateremben délutánokon.

* FIATAL lányok részére külön csoport alakult Hegedüs Erzsik modern tornakolájában. A csoportba bármikor be lehet iratkozni. Megbeszélés minden kedden, szombaton és szombaton délután 5—6-ig.

Ma! Körösladányi bucsuestélye

A vese-, hólyag-, epe- és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyvize a paptamási

„LITHYNIA”

ásványviz. Gyógyít

Kapható minden csemege és fűszerüzletben, étteremben, kávéházban és bodegában. — Központi egyedáruság Oradea, Str. Nicu Filipescu (Szarvas-sor 23. szám. Telefon 176. Ugyanott „Előpatáki”, „Málnási Mária”, „Matild”, „Hebe” és „Máriavölgyi” ásványvizek megrendelhetők.

* Iparművészeti kézimunka- és rajztanfolyam. Iványi József Jenő iparművészeti műtermét ismét megnyitja. Tanít és megrendelésre tervez és készít minden lajósberendezéshez és öltözködési divathoz tartozó művészi munkákat. A tanfolyamon résztvevőknél lehet relíevezett, festett, batikolt, szőtt, horgolt retikülöket, terítőket, kenőőrt, lámpaernyőt, párnát, függönyt, babát, b. Beiratkozni és érdeklődni lehet naponta délelőtt 9—1-ig, d. u. 3—7-ig, str. Pasteur, (Kórház-u.) 47. Tisztviselőknél kedvezményes esti tanfolyam.

Ötszáz iparos és kétszáz kereskedő existenciáját érintené a gabona-, szén- és fapiac kihelyezése

A Csarnok és az Ipartestületi memoranduma a városhoz

A Nagypiac rendezése már régebben tervbe vett dolog a városnál és kapcsolatos a városi földök kisajátításával is. A város ugyanis a Banya-soron kisajátított földjei egy részét azzal kapta vissza annakidején az államtól, hogy oda kitelepítik a piactérről a gabona-, szén- és a fapiacot. Ez a rendezési akció azonban bele-vág az érdekelt kereskedők és iparosok existenciális megélhetésébe.

Ebben a kérdésben a Kereskedelmi Csarnokban értekezletet tartottak a kereskedők és az iparosok és kimondották, hogy a város vezetőségénél akciót kell indítani a sérelmes terv megakadályozására.

A városházán tegnap délelőtt megjelentek: Mónus Sándor ipartestületi elnök, a Csarnok részéről pedig Farkas István elnök és dr. Fried János főtitkár. A küldött-

ség a városi tanácsnak címzett memorandumot nyújtott át a tanács elnökének.

A memorandum terjedelmes okfejtéssel világítja meg, hogy a gabona-, szén- és fapiacot nem lehet kihelyezni a Banya-sorra az érdekelt kereskedők és iparosok existenciális sérelme nélkül.

A deputáció vezetője Farkas István, a Csarnok elnöke szóval is kifejtette, hogy

500 iparos és 200 kereskedő existenciája kerül abban az esetben veszedelembe, ha a kitelepítés megtörténik.

Eppen ezért kérte, hogy a városi tanács ne döntsön ebben a kérdésben a kereskedő és iparos társadalom kárára a piacok kihelyezésével. Dr. Lázár Aurél elnök válaszában kijelentette, hogy a kérdést a város közmegegyezésre fogja megoldani a polgárság sérelme nélkül.

ből a nagy páholy 16 840 leiről 15 600 leire szállt, a rendes páholy 12 512 lei volt és most 11 760 lei, a zsöllye ára 3368 lei volt, most 3120 lei, körszék 2636 lei volt, most 2520, támlásszék 1656 lei volt, most 1640 lei lett.

Az Agglegényapa lesz az első bemutató október 1-én. A váradai színház megnyitása a színházban történő munkálatok miatt október elsejére toldott ki. A megnyitó előadás az „Agglegényapa” című vígjáték bemutatása. Dr. Janovits Jenő játssza a címszerepet, aki a vígjátékot rendezi is, és fő női szereplői lesznek Marsi Gizi a váradiai kedvenc színésznője, Török Erzsik az újonnan szerződött és nagy jövőjű szende, Miklóssi Margit, Benes Ilona, Lantos Béla, Mészáros Béla, Balázs Samu és Tompa. Az Agglegényapát mind a három bérlet egymásutáni előadásokban kapja.

Görl sorozás a színháznál. Szerdán délután 4 órakor jelentkezzenek a színháznál, azok a jó táncosnők és táncosok, akik kiakarják magukat kipezteni revütáncos görlnök és táncos boynak. A ki-képzés díjtalan.

Imre Sándor színiiskolájában naponta 5-től 7-ig lehet jelentkezni felvételre a színház irodájában.

NYILTÉR

Italmérő és fűszerüzletemet 1929 augusztus elsején kiadtam. Jelenlegi bérlőért f.-lelősséget nem vállalok.

Gombó Jakab, Zerénd

Legujabb divat szerint

vásárolhat minden hö gy

kabátokat és ruhákat a legolcsóbb árban

Deutsch Nándor

angol és francia női divatszabóságában

Orsolya-zárdaépület Szilágyi Dezső-uccai részen

Mértékutáni rendelések a leggyorsabban, legpontosabban és minden igényt kielégítően készülnek

A párisi és bécsi gyermekdivat modellek

megtekinthetők a Str. Tache Ionescu (Körös u.) 12. sz. házban látesült

Kitty gyermek-divatszalonban

Minden anya, aki gyermekének izléses és jutányos áru ruhát akar, tekintse meg a Kitty gyermekdivatszalon párisi és bécsi modelljeit

Női és férfi nem együtt leányka kabátok dusan szőrmézve, öltönyök, kabátok és városi bundák csak kész konfekció, hanem méret után is

együtt szerezhető be, ugymint vászon, sifon, batist, damaszt, opál, selyem tiszorok, férfi és női szövetek, paplakok és minden divatcikk

jó és kellemes figyelmes kiszolgálásról biztosítjuk fizetési kedvezményt nyújtunk 5 hó, vagy 20 heti részletfizetésre

Rottenberg Márton

cég utóda Oradea, Str. Nicolae Jorga 15.

SZÍNHÁZ

Tömeges jelentkezés a színházi bérletkötésre. A színház közönsége még élénken emlékszik azokra a lázas napokra, melyek a tavalyi színházi szezon megindult. Ha ez lehetséges, még fokozottabb érdeklődés van az idei szezon iránt, amit abból lehet megállapítani, hogy nemcsak a régi bérlekötők akarják kiváltani bérleteiket, hanem új bérlekötők is jelentkeznek tömegesen. A bérletkötés első napján már annyian jelentkeztek a titkári hivatalban, hogy a régi bérlekötők számára fenntartott terminust egy nappal valószínűleg ki kell tolni. Epp ezért a színház igazgatósága felkéri a régi bérlekötőket, hogy minél előbb jelentkezzenek a bérletkötésre, mert a régi helyeket igen sok új bérlekötő is igényli. Az igazgatóság a nyomasztó gazdasági helyzetre való tekintettel, első kötelességének tekintette azt, hogy a helyarákat leszállítsa. A tavalyi nagy páholy napi ára 502 lei volt, most 449 lei, a rendes páholy 382 lei volt, most 341 lei, a II. od. emeleti páholy 202 lei volt, most 180 lei, zsöllye 112 lei volt, most 99 lei, körszék 82 lei volt, most 72 lei, támlásszék 53 lei volt, most 46 lei. Ugyanígy leszállítás történt az olcsóbb helyeknél és a délutáni előadások helyárainál. A tavalyi bérletárak a következőleg módosultak: a 40 estére szóló bérletjegyek-

Nyomatott Sonnenfeld Adolf R.-T. körforgógépén